

İhaleye fesat karıştırma Suçlarının Manevi ve Nitelik Unsurları

Suçun Manevi Unsuru

Suçun manevi unsuru, işlenen fiille fail arasındaki manevi bağı ifade etmekte, bu bağ kurulmadıkça suçun oluşmasından bahsetmek mümkün olmamaktadır. Failin işlediği fiille arasındaki manevi bağ ile anlatılmak istenen, bu kimsenin haksızlığın unsurlarının tümü bakımından kasten veya taksirle hareket etmiş olması demektir.

İhaleye fesat karıştırma suçu kasten işlenebilen bir suçtur.kavramı TCK md. 21’de, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi şeklinde düzenlenmektedir. Buna göre failin almaya, satmaya, yapmaya yetkili olduğu bir çeşit malın veya eşyanın alımına, satımına veya yapımına fesat karıştırmaya yönelik ayrıca bir kastının olması aranmamaktadır. Burada failin hangi saik ile hareket ettiğinin bir önemi bulunmamakta, hareketin sonucunu bilip istemesi yeterli olmaktadır. Bu halde failin bilgisizliği, tedbirsizliği, dikkatsizliği yani kastı olmaksızın yaptığı hareketi ile bu suç meydana gelmemektedir.

İhaleye fesat karıştırma suçunda TCK md. 235/ 2-d uyarınca anlaşmak suretiyle ihaleye katılan veya katılmak isteyenlerin ihale şartlarını ve fiyatı etkilemek amacıyla hareket etmeleri gerekmekte, bu yönüyle d bendinde amaç suç söz konusu olmaktadır.Bu bent dışındaki haller bakımından suçun meydana gelmesi için fail maddi unsurların gerçekleştiğini bilerek hareket etmektedir.

Bu suç doğrudan kast ile işlenebileceği gibi olası kast ile de işlenebilmektedir. Bazı görüşlere göre, olası kastta fail neticeyi kabullenip göze almakta ve fiili

gerçekleştirmektedir. Ancak aksi düşüncede olanlara göre ise fesat karıştırma eylemi, kastın bilme ve isteme anlamının ötesinde daha bilinçli bir hukuka aykırı fiil işleme iradesini ve hatta hileyi içerdiğinden suçun olası kast ile işlenmesi mümkün olmamaktadır.

Şu hususu da belirtmek gerekir ki, 6459 sayılı Kanun md. 12 ile TCK md. 235’de yapılan değişiklikle ihaleye fesat karıştırma suçunun zarar suçuna dönüştürülmeye çalışıldığı düşünülenlere göre kanunda sayılan seçimlik hareketleri yapan failin ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarını zarara uğratma kastının da aranmasını gerektirmektedir. Aksi görüşü savunanlar ise bu suçu “tehlike suçu” olarak kabul etmekte, anılan kanun ile yapılan değişikliklerin suçun sadece nitelikli hallerine ilişkin olduğu görüşünü benimsemektedir. Dolayısıyla faillerin kamuya zarar verme kastları aranmamaktadır.

Suçun Nitelikli Unsurları

İhaleye fesat karıştırma suçunun nitelikli halleri TCK md. 235/3’de iki bent olarak düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre ilk bent suçta ağırlaştırıcı nedeni gösterirken, ikinci bendi hafifletici sebebi belirtmektedir. Ayrıca şu hususu da belirtmek gerekir ki, TCK’da suç tamamlandıktan sonra sadece belli suçlar bakımından (TCK md. 93-110-192-254-282) cezayı kaldıran veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep olarak kabul edilen etkin pişmanlık müessesesi bu suça ilişkin olarak düzenlenmemektedir.

Her ne kadar 6459 sayılı Kanun md.12 cezayı azaltması bakımından isabetli olsa da, TCK md. 235’e etkin pişmanlık hükmünün getirilmesi ve kamu zararının karşılandığı durumda failin cezasının hafifletilmesi; aynı anda birden fazla ihaleye fesat karıştırılması durumunda cezanın her bir ihaleden değil, arttırılmış bir ceza olarak tatbikinın gündeme gelmesi gerekmektedir.